

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndc/18/2021
Identifikačné číslo spisu: 8720202146
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8720202146.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa W. V., bývajúceho v W., T.Á. XXXX/XX, proti dcére navrhovateľa R. V., bývajúcej v B. X., F. XXX/X, o zníženie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15 Pc 27/2020, o návrhu dcéry navrhovateľa na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 15 Pc 27/2020 Okresnému súdu Pezinok n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad listom z 29. septembra 2021 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu dcéry navrhovateľa (ďalej len „oprávnená“) na prikázanie veci Okresnému súdu Pezinok z dôvodu vhodnosti (§ 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). Návrh odôvodnila tým, že je študentkou denného štúdia na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, finančne je odkázaná od rodičov, otec si ale svoje vyživovacie povinnosti riadne neplní a tým sa dostáva do zhoršenej finančnej situácie, nemá bydlisko v obvode vecne a miestne príslušného súdu a preto by musela prekonať medzi miestom bydliska a sídlom tohto súdu väčšiu vzdialenosť a cesta by pre ňu predstavovala značné finančné náklady. Ďalej poukázala, že navrhovateľ podal na Okresný súd Pezinok návrh na zníženie výživného voči svojmu maloletému synovi P. V. vedenom pod sp. zn. 12 P 116/2020, ktorý je bratom oprávnenej.

2. Navrhovateľ s návrhom oprávnenej na prikázanie veci Okresnému súdu Pezinok z dôvodu vhodnosti nesúhlasil. Uviedol, že podaním doručeným súdu dňa 25.05.2021 zobral návrh na zníženie výživného na maloletého syna späť a Okresný súd Pezinok uznesením pod sp. zn. 12 P 116/2020 zo dňa 27.05.2021 konanie zastavil.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky („ďalej len najvyšší súd“) ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie návrhu na prikázanie veci (ako súdu najbližšie spoločne nadriadenému vec prejednávajúcemu súdu a Okresnému súdu Pezinok, ktorému sa má vec podľa návrhu oprávnenej prikázať) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh nie je opodstatnený.

4. Podľa § 39 ods. 2 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti.

5. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať (§ 39 ods. 3 CSP).

6. Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. K prikázaní sporu inému súdu možno preto pristúpiť iba vo výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie sporu iným, než príslušným súdom znamenalo z komplexného pohľadu hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie veci.

7. Dôvody delegácie môžu byť rôzne v závislosti od predmetu sporu, postavenia strán, ale aj doterajších výsledkov konania. Dôvody na strane sporu vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu, vždy však musí ísť o situáciu osobitného zreteľa. Vzhľadom na charakter delegácie sporu ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. V neposlednom rade nadriadený súd berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde iba k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu.

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa komplexné posúdenie predmetu sporu a pomerov oboch strán sporu. Súd prihliada na pomery a dopad prípadného prikázaní veci tak vo vzťahu strany, ktorá vhodnú delegáciu navrhuje, ako aj na pomery a dopad prípadnej delegácie veci na druhú stranu sporu.

9. V danom prípade oprávnená odôvodnila vhodnosť ňou navrhovanej delegácie sporu najmä nepriaznivou finančnou situáciou. Tieto dôvody podľa názoru najvyššieho súdu nevykazujú znaky takej výnimočnosti, aby bolo možné jej návrhu vyhovieť. Prikázanie sporu Okresnému súdu Pezinok neprinesie oproti prejednaníu sporu Okresným súdom Poprad zjednodušenie prístupu k súdu pre strany sporu (povedie len k zjednodušeniu prístupu k súdu jednej zo strán), ani nepovedie k zhospodárneníu, či urýchleníu konania, dokonca ani k spoľahlivejšiemu a dôkladnejšiemu posúdeníu veci po skutkovej stránke.

10. Zo všeobecného hľadiska miesto pobytu niektorej zo strán sporu ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa súdneho procesu bez ďalšieho nevyvolávajú zmenu príslušnosti súdu. Strana má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Oprávnená poukazujúc na jej nepriaznivú finančnú situáciu môže využiť bezplatnú právnu pomoc, a to v Centre právnej pomoci (ďalej len „CPP“), ktorá túto poskytuje bezplatne pre občanov, ktorí splnia nimi požadované podmienky. Spis nasvedčuje tomu, že oprávnená sa na CPP neobrátila, nepodala žiadosť o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci.

11. Najvyšší súd tiež poukazuje na § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Súd zároveň môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti strane uložiť, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP).

12. Vzhľadom na uvedené dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu oprávnenej nevyhovet.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.